

IN MEMORIAM

Béldi Gergely született Báldon (Kolozs megye) 1887. XII. 13-án, meghalt Marosvásárhelyen 1966. X. 13-án. Az első világháború Teheránban találta, és innen csak kalandos úton sikerült haza érkeznie. Útja közben azonban pontos naplót vezetett, mely alapját képezi az iraki madárvonulási kutatásnak (Aquila, XXV, p. 89—101). Később már csak néha-néha jelentkezett egy-egy érdekes madártani adattal.

Csiba Lajos született Tejfalun, 1901. VII. 27-én, meghalt Tejfaluszigeten 1966. VIII. 2-án. Tanulmányait a magyaróvári gazdasági akadémián végezte, a madártani ismereteket és a madarak preparálását KUNSZT KÁROLY-nál tanulta, akinek kiöregedése után CSIBA vette át a madárfigyelési munkákat részben a csallóközi, részben a szigetközi Dunán. Legfőként az oológia iránt érdeklődött. Gyűjteményét végrendeletileg a Madártani Intézetre hagyta. A Duna mentén élő madárfajok költéséről, pl. billegető cankó, réti sas stb. számos közleménye jelent meg.

Hámori Mihály született Magyarcsernyén, 1881. I. 10.-én. 1907-ben lépett a Madártani Intézet szolgálatába, amint LAMBRECHT írja (1920): „... PUNGUR halála után került az intézethez gondnokul HÁMORI MIHÁLY, vagyis a „Miska fiam...” — ahogyan HERMAN OTTÓ közvetlen modorával valamennyi beosztottját nevezte. Munkássága azonban nemcsak a pénzügyek intézésében merült ki. HERMAN OTTÓ „A Magyar Pásztorok Nyelvkincse” c. művében (1914) így emlékezik meg róla: „A szókincs rendezésében és a correctura nehéz munkájában teljes odaadással Schenk Jakab adjunktus és Hámori Mihály gondnok urak támogattak. 1919-ben lép ki a szorosabbban vett intézeti szolgálatból, mivel nemcsak a Madártani Intézet anyagi ügyeit kell ezentúl intéznie, hanem az egész Herman Ottó úti Kísérletügyi Telepét. Természetesen mindig tudatában volt, hogy hol kezdte pályafutását és így szeretetreméltó, szelíd, szolgálatkész telepfőnökünkhöz mindig bizalommal fordulhattunk ügyes-bajos dolgainkban. Ott élt velünk együtt, és ha már magasabb állásban is volt, 1937. szeptemberéig teljesen hozzánk tartozott. Ekkor vonult nyugalomba, amikor ideje jó részét Ábrahám-hegyen töltötte, ahol CSÖRGEY-vel és SCHENK-kel egy időben kisebb telkeket vásároltak, amelyeken mindegyikük megépítette a maga szerény hajlékát. Budapesten 1967. V. 2-án hunyt el csendesen. Mindig szeretettel emlékezünk rá, akivel annyi esztendővel együtt dolgoztunk.

Mikolas Kálmán, született Gyurón (Fejér m.), 1909. X. 7-én, meghalt Szolnokon, 1965. X. 21-én. Egy éves korában került Szilsárkányba, ahonnan madármegfigyeléseinek egy része származik. A középiskoláit és az erdőmérnöki főiskolát Sopronban végezte. Első madártani közlései Szilsárkányból származnak 1920-ból, melyek 1926-ban jelentek meg. 1928-ban „rendes megfigyelői” oklevelet kapott a Madártani Intézettől. Ettől kezdve 1950-ig állandóan jelennek meg kisebb faunisztikai és ökológiai közleményei az Aquilában és a Kócsagban. Mint erdőmérnök működik Iharoson, Pápán, Dudaron, Békéscsabán, Rahón, Dragomérfalván, Komáromban, Bellyén, Homokszentgyörgyön. Ezek a szolgálati helyein is elsősorban mint vadászati előadó működött. 1946-ban végleg a vadászati vonalra kerül, először Pécsre, majd Csákberénybe, majd ismét az erdészethez Kecskemétre. Állásától 1952-ben megválik és a szolnoki Vízügyi Igazgatóság alkalmazza, ahol haláláig szolgál.

Vezényi Elemér festőművész, született Budapesten, 1879. V. 29-én. Atyja nyolc gyermekes, szerény jövedelmű állami tisztviselő, aki a szűkös anyagiak folytán fiát nem tudta folyamatosan iskoláztatni. Így a harmadik reáliskola után egy évre egy épület-szobrász-

hoz került, aki azonban még a fiatal fiú művészi igényeit sem tudta kielégíteni, ezért egy év múlva folytatta iskoláit és hat középiskola elvégzése után felvették az Iparművészeti Főiskolára, a díszítő-festő tagozatra. Anyagiak hiányában azonban másfél év múlva ezeket a tanulmányokat is meg kellett szakítania, de akkor már tudását, született képességei folytán annyira fejlesztette, hogy ha szerényen is, de képei eladásából meg tudott élni, sőt esti tanfolyamokon tovább fejleszthette technikai tudását. Közben bátyja VEZÉNYI ÁRPÁD, asszisztense lett HERMAN OTTÓ-nak, aki felfigyelt a fiatal művész képességeire, természetszeretetére, megbízásokat adott neki s 1903-ban HERMAN OTTÓ-nak a magyar ősfoglalkozásokról szóló művét már VEZÉNYI illusztrálja. Sajátkezűleg írott önéletrajzában hálával emlékezik meg CSÖRGEY TITUS-ról, aki bevezette a madárillusztrációk készítésébe. HERMAN OTTÓ-nak közkezen forgó, „A Madarak Hasznáról és Káráról” szóló negyedik, bővített kiadását már CSÖRGEYÉ mellett VEZÉNYI képei is díszítik (1914). A madárillusztálás terén a legnagyobb megbízást LENDEL ADOLF-tól kapta 1911-ben, amikor az Állatkert részére 260 madárfestményt készített s amelyek javarészen a Földrajzi Társaság kiadásában, levelezőlap-formában is megjelentek. Az első világháború megszakítja munkásságát — öt évet tölt a fronton. Hazatérve KITTENBERGER KÁLMÁN karolja fel s a Nimród c. vadászújságnak állandó illusztrátora lett. A Nimród révén országosan ismertté vált neve vadászati körökben és a VEZÉNYI vadászképek igen keresettek lettek. De más könyvekben, folyóiratokban, tankönyvekben stb. is találkozunk VEZÉNYI képeivel, sőt német, francia lapoktól (Meggendorfer Blätter, Gil Blas), angol és japán kiadóktól is kap megbízásokat. A Madártani Intézet továbbra is egyik szeretett otthona, ahol CSÖRGEY buzdításával és útmutatásával továbbra is szorgalmasan készíti madárképeit. Az Intézet változatlan terve volt CHERNEL: Magyarország madarai újbóli kiadása, mégpedig a teljes faunát felölelő, magyar festőktől származó madárképekkel díszítve. VEZÉNYI volt hivatott arra, hogy a CSÖRGEY-képeket kiegészítve, a magyar madárfauna jelentős nagyobbik részét megfesse. 1944-ben már teljesen elkészült gyönyörű récesorozata komoly ígéret volt arra, hogy a tervezett új CHERNEL-kiadás nemzetközi szinten is sikert arasson. Sajnos ez a képsorozat is, a CSÖRGEY-képekkel együtt 1945-ben elpusztult. Ugyanígy otthona maradt az Állatkert is, ahol az élő állatokról készített vázlatokat. 1939-ben ÉHIK GYULA megbízta, hogy az akkori Mezőgazdasági Egyetem Állattani tanszéke részére megfesse Magyarország ragadozómadarainak képsorozatát, melyet ma a gödöllői Agrártudományi Egyetem őriz. Sokat dolgozik a Mezőgazdasági Múzeumban is, ahol annak újjáépítésében művészi munkája jelentős szerepet kap. Egyik kiemelkedő állatfestői alkotását, a vadászskutyák színes, albumalakban megjelentetett sorozatát csak azért említjük, hogy ezzel is érzékeljük széles körű állatillusztrátori tevékenységét és hatalmas munkabírását, mely tulajdonságok legkiválóbb állatillusztrátorunkká avatják. — 1927-ben Dunakeszin telepedett meg, itt élt, dolgozott 1965-ig. Képei változatlanul keresettek vadászati körökben, látásának romlása miatt azonban mind kevesebb képet fest, majd végleg leteszi az ecsetet, mint saját maga írja „nyugalomba vonult”, és Géza állatorvos fiához költözött Felsőgödre. Itt is halt meg 1967. III. 1-én. VEZÉNYI művészi munkájának szellemi tartalmát madártani vonatkozásban úgy értékeljük, mint a madárismeret és madárszeretet kiváló terjesztőjét, népszerűsítőjét. Így örököltette meg nevét Intézetünk és a magyar madártan történetében.

Dr. Zsák Zoltán kísérletügyi főigazgató, született Nyíregyházán, 1880. II. 3-án, meghalt Budapesten 1966. X. 13-án. 1908-ban került DÉGEN ÁRPÁD mellé a Magyar Vetőmagvizsgáló Állomásra, ahol 1945-ös nyugalombavonulása ellenére csaknem halála napjáig rendkívül buzgó tevékenységet fejt ki. Egyetemi tanulmányait Kolozsváron végezte, itt a botanikai tanszéken, mint asszisztens kezdte meg tudományos működését. Több növény leírása nevéhez fűződik. Utólérhetetlen specialistája volt a gyommagoknak és ezen a révén kerül az országos fácánvizsgálat során kapcsolatba a Madártani Intézettel. Ezt követi a fűrj, a fogoly és sok egyéb vizsgálatba való bekapcsolódása, mely madártani cikkekben mint szerzővel az ő nevével is találkozunk. A publikációkon kívül is sok madártani kutató keresi fel, aki magevő madarak táplálkozásával foglalkozik, hogy tanácsait kikérjék. 1937—1966 közt nincs olyan táplálkozástani tanulmány, ha a táplálékban magok is szerepelnek, melyben ne működött volna közre. De a régészettől és iparművészettől kezdve a rovtartanig sok országos intézményünkkel állt kapcsolatban és tudása gazdag tárházából sok-sok magyar kutató merített. Idős kora ellenére nem ismert fáradalmat. Ezt tapasztaltuk valahányszor együtt dolgoztunk vele. Kedves, lebilincselő modora, kiváló pedagógiai érzéke, szelíd, csendes, de igen határozott természete folytán köztisztelőt és szeretetben állott. Megdöbbenve és szinte tanácstalanul állunk most, amikor elvesztettük, és fájjaljuk nemcsak az igaz barátot és mestert, hanem azt is, hogy a magyar tudomány elmulasztotta egy maghatározó kézikönyv megírattatását vele.

Zselló Elemér. Született Cinkotán, 1890. július 28-án. Mezőgazdasági pályán működött Ácson, majd kereskedelmi vonalon Vácott. Már Ácsról érintkezésbe lépett intézetünkkel, de ezen szórvány adatszolgáltatás még nem jelentett igazi madártani tevékenységet. Csak nyugalombavonulása után, amikor Győrben telepedett le, akkor lett igen aktív tagja a győri Madártani Körnek. Így az 1958. évi országos gólyaszámlálást a Szigetközben ő irányította, és fáradhatatlan közreműködésének köszönhető az ott elért kitűnő és pontos eredmény. Szív baja már régen elő-elővette, majd egyre rosszabbodott állapota, míg 1967. május. 20-án Győrben elhunyt. Melegszívű, emberszerető, lelkiismeretes barátot veszítettünk el benne.